NORAKSTS
Lieta Nr.A42237504
AA43-0335-07/13

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2007.gada 27.jūlijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja S.Kanenberga,
tiesneses I.Amona un A.Šteinberga,

piedaloties Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei Evitai Kuzmai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *E.Ī.* pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2004.gada 26.oktobra lēmuma Nr.19/28678 atcelšanu, sakarā ar *E.Ī.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2005.gada 14.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) Vidzemes reģionālās iestādes Nodokļu kontroles pārvaldes Audita daļa no 2004.gada 27.aprīļa līdz 28.jūnijam veica *E.Ī.* kompleksu nodokļa auditu par laika posmu no 2002.gada 1.janvāra līdz 2004.gada 31.martam.

Pārbaudes materiālos konstatēts, ka *E.Ī.* 2002., 2003. un 2004.gada janvārī-martā ieveda Latvijas Republikā automašīnas, noformējot muitas deklarācijas. Līdz ar to *E.Ī.* ir guvusi ienākumus no automašīnu tirdzniecības. Noskaidrojot transporta līdzekļu vērtību, tika noteikti *E.Ī.* gada ienākumu deklarācijā neuzrādītie gūtie ieņēmumi, kas 2002.gadā sastādīja Ls 32 468,92, 2003.gadā Ls 52 990,05, 2004.gada janvārī un februārī Ls 3609,03. Ņemot vērā, ka no saimnieciskās darbības gūtie ienākumi gada laikā pārsniedz Ls 10 000, *E.Ī.* bija jāreģistrējas VID kā pievienotās vērtības nodokļa maksātājai un jānomaksā budžetā pievienotās vērtības nodoklis (turpmāk – PVN) par ieņēmumiem no transportlīdzekļu realizācijas, kā arī iedzīvotāju ienākuma nodoklis (turpmāk – IIN).

Ar VID Vidzemes reģionālās iestādes Nodokļu kontroles pārvaldes Audita daļas priekšnieces 2004.gada 29.jūnija lēmumu par audita rezultātiem Nr.13.2.-16.1./8425 *E.Ī.* papildus nomaksai budžetā noteikti Ls 27 462,50, no tiem: PVN Ls 13 198,02, IIN Ls 7132,24 un IIN soda nauda Ls 7132,24 apmērā. Šo lēmumu *E.Ī.* apstrīdēja VID Vidzemes reģionālās iestādes direktoram.

Ar VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietas izpildītāja 2004.gada 26.augusta lēmumu Nr.4.-8./10735 atstāts spēkā VID Vidzemes reģionālās iestādes Nodokļu kontroles pārvaldes Audita daļas priekšnieces 2004.gada 29.jūnija lēmums Nr.13.2.-16.1./8425. Minēto lēmumu *E.Ī.* apstrīdēja VID ģenerāldirektoram.

Ar VID ģenerāldirektora 2004.gada 26.oktobra lēmumu Nr.19/28678 atstāts negrozīts VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietas izpildītāja 2004.gada 26.augusta lēmums Nr.4.-8./10735. Lēmumā norādīts šāds pamatojums.

[1.1] *E.Ī.*, ievedot un realizējot vietējā tirgū automašīnas un nereģistrējoties VID kā saimnieciskās darbības veicējai, un kā ar PVN apliekamajai personai pēc tam, kad apliekamo piegāžu vērtība bija sasniegusi Ls 10 000, ir pārkāpusi likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 2.panta otrās daļas, 3.panta trešās daļas un 5.panta noteikumus.

[1.2] Realizēto automašīnu daudzums, kā arī fizisko personu paskaidrojumi, kuros norādīts, ka automašīnas ir pirktas, liecina par *E.Ī.* sistemātisko darbību par atlīdzību.

[1.3] Pēc Ceļu satiksmes drošības direkcijas (turpmāk – CSDD) transportlīdzekļu reģistra datiem iegādātās un ievestās automašīnas *E.Ī.* reģistrēja uz sava vārda un pārreģistrēja citām fiziskajām un juridiskajām personām. Tātad VID Vidzemes reģionālā iestāde pamatoti konstatējusi īpašuma tiesību maiņu, kas likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" izpratnē ir preču piegāde.

[1.4] Tā kā ne visi automašīnu pircēji snieguši informāciju par automašīnas iegādes vērtību, VID Vidzemes reģionālā iestāde pamatoti šīm automašīnām aprēķināja realizācijas vērtību, ņemot vērā mazumtirdzniecības izmaksu rentabilitāti pēc Centrālās statistikas pārvaldes apkopotajiem rādītājiem un *E.Ī.* muitas importa deklarācijās norādīto ievesto automašīnu vērtību.

[1.5] Tā kā *E.Ī.* ir veikusi ar PVN apliekamus darījumus, VID Vidzemes reģionālā iestāde pamatoti saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 35.panta trešo daļu aprēķināja *E.Ī.* budžetā maksājamo PVN bez tiesībām uz priekšnodokļa atskaitījumiem.

[1.6] Transporta līdzekļu tirdzniecība ir uzskatāma par saimniecisko darbību likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.panta $1.^{1}$daļas izpratnē, tāpēc VID Vidzemes reģionālā iestāde pamatoti veica korekcijas *E.Ī.* 2002. un 2003.gada ienākuma deklarācijās.

[2] 2004.gada 29.novembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *E.Ī.* pieteikums, kurā lūgts atcelt VID ģenerāldirektora 2004.gada 26.oktobra lēmumu Nr.19/28678. Pieteikumā norādīti šādi argumenti.

[2.1] Pieteicēja nav bijusi ārpus Latvijas Republikas robežām, nav pirkusi un pārdevusi automašīnas, nav saņēmusi par tām samaksu, kā tas

norādīts pārsūdzētajā lēmumā. Nodarboties ar tirdzniecību pieteicēja nebūtu varējusi sliktā veselības stāvokļa dēļ.

[2.2] Pieteicēja ir piekritusi, ka transportlīdzekļi tiek reģistrēti uz viņas vārda un par katru reizi ir saņēmusi piecus latus, dažreiz arī pārtiku.

[2.3] Pieteicēja pārtiek no minimālās vecuma pensijas, tai nav materiālo līdzekļu vai mantas, lai samaksātu pārsūdzētajā lēmumā aprēķinātās summas.

[2.4] Pieteicēja apzinās izdarīto, ja būtu zinājusi, ka nedrīkst ļaut izmantot savus pases datus, nebūtu izdarīto pieļāvusi.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2005.gada 14.oktobra spriedumu noraidīts *E.Ī.* pieteikums par VID ģenerāldirektora 2004.gada 26.oktobra lēmuma Nr.19/28678 atcelšanu.

Spriedums pamatots ar turpmāk norādītiem apsvērumiem.

[3.1] Tiesa konstatēja, ka laika periodā no 2002.gada līdz 2004.gadam Latvijas Republikas teritorijā tika ievestas vairākas automašīnas, kas sākotnēji reģistrētas CSDD uz pieteicējas vārda. No tām 2002.gadā pieteicēja citām personām ir realizējusi 18 automašīnas, 2003.gadā realizējusi 30 automašīnas, 2004.gada janvārī-februārī realizējusi 2 automašīnas. Kopā no 2002.gada līdz 2004.gada martam pieteicēja uz sava vārda reģistrējusi un vēlāk realizējusi citām personām 50 automašīnas. Par faktiem, ka automašīnas Latvijas Republikā ievestas pieteicējas vārdā, CSDD reģistrētas arī uz pieteicējas vārda un vēlāk pārdotas citām personām, uz kuru vārda pārreģistrētas, lietā strīds nepastāv. Minētos faktus apliecina lietā esošie automašīnu pirkuma līgumi, fiziskās personas *E.Ī.* muitas deklarācijas par Latvijas Republikas muitas teritorijā ievestajām precēm – automašīnām, muitas iestāžu izrakstītās Latvijas Republikā ievesto auto-moto transporta līdzekļu reģistrēšanas apliecības, izrakstītās uz pieteicējas vārda. Visi minēti dokumenti ir aizpildīti pieteicējas vārdā un ir pieteicējas parakstīti. Arī pirmās instances tiesas sēdē, uzrādot pieteicējai minētos dokumentus, pieteicēja norādīja, ka tie ir viņas parakstīti.

[3.2] Pieteicēja apstiprināja, ka Latvijā ievestās automašīnas sākotnēji reģistrētas CSDD uz viņas vārda un vēlāk realizētas citām personām, attiecīgi pārreģistrējot. Tomēr pieteicēja norādīja, ka automašīnas nav pati pirkusi un naudu pilnā apmērā par automašīnu pārdošanu viņa nav saņēmusi, saņēma tikai maksu par sniegtajiem pakalpojumiem.

[3.3] Saskaņā ar likuma „Par uzņēmējdarbību" 1.panta pirmo daļu uzņēmējdarbība ir ilgstoša vai sistemātiska ekonomiskā darbība un kapitāla ieguldīšana, kas vērsta uz preču ražošanu, realizāciju, darbu izpildi, tirdzniecību, pakalpojumu sniegšanu nolūkā iegūt peļņu. Šā likuma 3.panta otrajā daļā noteikts, ka uzņēmējs var būt rīcībspējīga fiziska persona. Komerclikuma 1.panta trešā daļā noteikts, ka saimnieciskā darbība ir sistemātiska, patstāvīga darbība par atlīdzību. Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.panta $1.^{1}$ daļā noteikts, ka par fiziskās personas saimniecisko darbību ir uzskatāma jebkura darbība, kas vērsta uz preču

ražošanu, darbu izpildi, tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību, kā arī saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 1.panta 6.punktu saimnieciskā darbība ir jebkura sistemātiska darbība par atlīdzību.

Līdz ar to tiesa secināja, ka saimnieciskai darbībai ir jābūt vērstai uz preču ražošanu, darbu izpildi, tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu, un tas noteikšanas kritēriji ir darbību sistemātiskums, patstāvība un atlīdzība.

Izvērtējot sprieduma [7] punktā minētos faktus kopsakarā ar lietas materiāliem, tiesa secināja, ka lietā ir pierādīts, ka pieteicēja ir veikusi darījumus, kas izpaudušies kā īpašuma tiesību uz lietu (automašīnu) nodošana citai personai, lai tā varētu rīkoties ar lietu (īpašumu). Tātad faktiski notikusi preču pirkšana un pārdošana. Pieteicēja, veicot norādītās darbības, darbojusies kā patstāvīga, neatkarīga persona. Pieteicējas darbības trīs gadu laikā raksturojamas kā atkārtotas un regulāras (sistemātiskas), un pieteicēja minētās darbības veica par atlīdzību.

Tiesa uzskatīja, ka lielais realizēto automašīnu skaits, kā arī pieteicējas darbību ilgstošais un sistemātiskais raksturs, darbību veikšana par atlīdzību liecina par to, ka pieteicēja laika posmā no 2002.-2004.gadam ir veikusi saimniecisko darbību iepriekš norādīto likumu izpratnē.

[3.4] Tiesa noraidīja pieteicēja apgalvojumu, ka saimniecisko darbību viņa nav veikusi, jo nav saņēmusi pilnu samaksu par realizētām automašīnām un nav guvusi peļņu. Pieteicējas norādītais, ka darbības ir veikusi citu personu uzdevumā, neapstiprinās ne ar kādiem pierādījumiem lietā, savukārt virkne lietā esošo pierādījumu - dažādu valsts iestāžu – muitas iestāžu, CSDD - noformētie dokumenti, kurus pieteicēja ir parakstījusi un kuru autentiskumu pieteicēja neapstrīd, kā arī privātpersonu paskaidrojumi norāda, ka pieteicēja sistemātisku automašīnu realizāciju par atlīdzību ir veikusi. Tiesa kritiski vērtēja minēto pieteicējas apgalvojumu, jo lietas materiālos esošie vairāku automašīnu jauno īpašnieku paskaidrojumos norādīts, ka automašīnas ir iegādājušies no *E.Ī.*, kā arī no *J.Ī.* (kas ir pieteicējas dēls) un no *L.Ī.* (pieteicējas vedekla). Tiesas ieskatā, pieteicējas norāde, ka ir rīkojusies pēc faktiski nepazīstamu personu lūguma, laikā, kad ar pieteicējai piederošu automašīnu realizāciju nodarbojas arī pieteicējas ģimenes locekļi, ir vērtējama kritiski, tāpat kā pieteicējas apgalvojums, ka nezin ar kādiem darījumiem nodarbojušies viņas dēls un vedekla.

[3.5] Tiesa kritiski vērtēja arī pieteicējas apgalvojumu, ka ar saimniecisko darbību viņa nav nodarbojusies, jo nevienai personai automašīnas nav pārdevusi. Tiesa atzina, ka īpašnieks viņam piederošo automašīnu var pārdot ar specializēto automašīnu tirdzniecības veikalu starpniecību, novietojot automašīnu veikala stāvlaukumā. Tādā gadījumā automašīnas īpašnieks var arī nepiedalīties klātienē darījumā ar pircēju. Pieteicējas apgalvojums ir pretrunā ar lietā esošajiem jauno automašīnu īpašnieku paskaidrojumiem, kas norāda, ka automašīnas ir iegādājušies no *E.Ī.* (*S.M.* paskaidrojums, lietas 64.lapa; *J.S.* paskaidrojums, lietas 88.lapa; *M.Ū.*

paskaidrojums, lietas 91.lapa). Automašīnu pircēju paskaidrojumos norādīto netieši apstiprina arī pieteicējas teiktais, ka automašīnu pārdošanas un to pārrakstīšanas darījumos piedalījās, apmeklējot attiecīgās iestādes un parakstot atbilstošus automašīnu dokumentus.

[3.6] Saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 1.panta 1.punktu, prece ir jebkura lieta (īpašums), kuru īpašnieks maina pret atlīdzību, ja šajā likumā nav noteikts citādi. Šā panta 2.punktā noteikts, ka preču piegāde ir darījums, kas izpaužas kā īpašuma tiesību uz lietu nodošana citai personai, lai tā varētu rīkoties ar lietu (īpašumu).

Atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 1.panta 24.punktam, transportlīdzekļa īpašnieks ir fiziskā vai juridiskā persona, kurai pieder transportlīdzeklis. Iepriekš minētā likuma 10.panta otrajā daļā noteikts, ka transportlīdzekli reģistrē uz tā īpašnieka (fiziskās vai juridiskās personas) vārda.

Tā kā ievestās automašīnas sākotnēji CSDD tika reģistrētas uz pieteicējas vārda, bet pēc to realizācijas uz jauno īpašnieku vārda, tiesa secināja, ka atbildētājs, izvērtējot lietā iegūtos pierādījumus, pareizi konstatējis, ka par norādīto transportlīdzekļu īpašnieku uzskatāma pieteicēja, un atbildētājs pamatoti secinājis, ka atbilstoši likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 1.panta 2.punktam ir notikusi preču piegāde - darījums, kas izpaužas kā īpašuma tiesību uz lietu nodošana citai personai, lai tā varētu rīkoties ar lietu (īpašumu). Saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 2.panta otrās daļas 1.punktā noteikto, preču piegāde ir ar pievienotās vērtības nodokli apliekamais darījums.

[3.7] VID audita pārskatā Nr.23-2004-129, izmantojot pārbaudēs no jaunajiem automašīnu īpašniekiem iegūto informāciju par pārdoto automašīnu vērtību, ievesto automašīnu iegādes vērtību pēc pirkuma līgumiem, pieskaitot transporta izdevumus, akcīzes nodokli un PVN, maksu par bankas pakalpojumiem, konstatēts, ka *E.Ī.* ieņēmumi no saimnieciskās darbības (automašīnu pārdošanas) 2002.gada 18.jūnijā ir sasnieguši Ls 10328,95.

Saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli "3.panta trešo daļu, ja fizisko personu vai to pārstāvju ar nodokli apliekamo preču piegāžu kopējā vērtība iepriekšējo 12 mēnešu laikā sasniegusi vai pārsniegusi 10000 latu, tām ne vēlāk kā mēneša laikā pēc šīs summas sasniegšanas vai pārsniegšanas ir jāreģistrējas Valsts ieņēmumu dienestā kā apliekamām personām.

Tiesa atzina, ka tā kā pieteicējas ieņēmumi no automašīnu pārdošanas 2002.gada 18.jūnijā sasniedza Ls 10328,95, tad viņai mēneša laikā bija jāreģistrējas kā ar PVN apliekamai personai.

[3.8] Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 15.panta trešā daļa (2002.gada 18.jūnijā redakcijā) paredz, ja persona saskaņā ar šā likuma 3.panta prasībām nav reģistrējusies VID kā apliekamā persona, bet veic apliekamus darījumus, šī persona no dienas, kad tai bija jāreģistrējas šajā likumā noteiktajā kārtībā, tiek pakļauta PVN maksājumiem bez tiesībām uz priekšnodokļa atskaitījumiem. No 2004.gada 1.maija (nodokļu administrācijas

lēmumu pieņemšanas laikā) līdzīgu regulējumu satur likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 35.panta trešā daļa. Ievērojot norādīto, pieteicēja, no brīža, kad tai bija jāreģistrējas kā PVN maksātājai, tiek pakļauta PVN maksājumiem bez tiesībām uz priekšnodokļa atskaitījumiem.

Tā kā pieteicēja veikusi ar nodokli apliekamus darījumus (preču piegādes), tiesa secināja, ka atbildētājs pamatoti saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 35.panta trešo daļu aprēķināja pieteicējai budžetā maksājamo PVN bez tiesībām uz priekšnodokļa atskaitījumiem par 2002., 2003. un 2004. gadiem (2002.gadā – par 9 automašīnu piegādi; 2003.gadā – par 30 automašīnu piegādi un 2003.gadā par 2 automašīnu piegādi) kopā Ls 13 198,02 apmērā.

[3.9] Saskaņā ar likuma ,,Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 1.panta pirmās daļas 3.punktu iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir nodoklis, ar ko apliek fiziskās personas gūtos ienākumus no saimnieciskās darbības, ja tie nav uzņēmumu ienākuma nodokļa objekts. Tas nozīmē, ka pieteicējas no saimnieciskās darbības gūtie ienākumi ir apliekami ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.

Minētā likuma 28.panta 1.punkts nosaka, ka maksātāja pienākums ir šajā likumā noteiktajos termiņos un kārtībā sastādīt un iesniegt VID teritoriālajai iestādei pēc savas dzīvesvietas deklarāciju vai paziņojumu. Minētā panta 6.punkts noteic, ka maksātāja pienākums ir, uzsākot saimniecisko darbību, mēneša laikā reģistrēties Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajā iestādē pēc savas dzīvesvietas kā saimnieciskās darbības veicējam.

Pieteicējas darbība, realizējot automašīnas, ir atzīstama par saimniecisko darbību likumu ,,Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" un izpratnē. Pieteicēja 2002.gada un 2003.gada ienākumu deklarācijās nav uzrādījusi no savas saimnieciskās darbības gūtos ienākumus.

Likuma ,,Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 2.panta pirmā daļa noteic, ka nodokli maksā fiziskās personas, kas ir iekšzemes nodokļu maksātāji un taksācijas periodā ir guvuši ienākumus Latvijas Republikā. Likuma 11.panta pirmā daļa paredz, ka fiziskās personas ienākums no saimnieciskās darbības tiek aprēķināts kā pantā noteikto ieņēmumu un ar to gūšanu saistīto izdevumu starpība.

Saskaņā ar likuma 11.panta otrās daļas 1.punktu**,** ieņēmumos, kas gūti no saimnieciskās darbības, tiek ieskaitīti ieņēmumi no preču, darbu un pakalpojumu pārdošanas, un saskaņā ar 11.panta trešo daļu, izdevumos tiek ieskaitīti izdevumi, ja tie saistīti ar taksācijas gada ienākuma gūšanu no saimnieciskās darbības.

Tiesa konstatēja, ka pieteicēja 2002.gadā un 2003.gadā ir realizējusi preces (kopā 2002. gadā un 2003.gadā realizējusi 48 automašīnas) un guvusi ienākumus no ievesto automašīnu realizācijas Latvijā, bet nav reģistrējusies VID kā saimnieciskās darbības veicēja un nav gūtos ienākumus deklarējusi.

Likuma ,,Par nodokļiem un nodevām" 4.panta trešā daļa noteic, ka jebkurš ienākums, ko gūst personas, kas ir iekšzemes nodokļu maksātājas, ir apliekams ar iedzīvotāju ienākuma nodokli vai uzņēmumu ienākuma nodokli, ja konkrētā nodokļa likumā nav noteikts citādi.

Tiesa atzina, ka VID pamatoti saskaņā ar likuma ,,Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.pantu ir veicis korekcijas pieteicējas 2002.gada un 2003.gada ienākumu deklarācijās un noteicis ar nodokli apliekamo ienākumu un maksājamo iedzīvotāju ienākuma nodokļa summu Ls 7132,24 apmērā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzina, ka pieteicēja nav ievērojusi likuma ,,Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" prasības, tāpēc saskaņā ar minētā likuma $31.^3$ panta pirmo daļu, viņai ir jāsamaksā VID pamatoti aprēķinātā iztrūkstošā nodokļa summa un soda nauda iztrūkstošās nodokļa summas apmērā.

[3.10] VID uz aprēķina pamata saskaņa ar likuma ,,Par nodokļiem un nodevām" 23. panta sestās daļas 3., 4. un 10. punktu ir noteikusi pieteicējai budžetā maksājamo PVN un saskaņā ar likuma 23.panta sestās daļas 3. un 5.punktu - budžetā maksājamo iedzīvoju ienākuma nodokli. Tiesa konstatēja, ka no lietas materiāliem redzams, ka *E.Ī.* ilgstoši un sistemātiski realizējot vietējā tirgū automašīnas un nereģistrējot VID saimniecisko darbību, kā arī nedeklarējot ienākumus ir pārkāpusi likuma ,,Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" prasības, kā arī nereģistrējoties kā ar PVN apliekamai personai pēc tam, kad apliekamo piegāžu vērtība bija sasniegusi 10 000 latu, ir pārkāpusi likuma ,,Par pievienotās vērtības nodokli" prasības.

Likuma ,,Par nodokļiem un nodevām" 23.panta sestā daļa paredz, ka, veicot nodokļu revīziju (auditu), nodokļu administrācijai ir tiesības uz aprēķinu pamata noteikt nodokļu maksājuma apmēru atbilstoši nodokļu maksātāja īpašumā esošās mantas vai kapitāla vērtības pieaugumam vai nodokļu administrācijas rīcībā esošajām ziņām, ja ir konstatēta vismaz viena no šādām pazīmēm: 3) persona veic vai ir veikusi ar nodokļiem apliekamas darbības vai gūst ienākumus no īpašuma, bet nav reģistrējusies kā nodokļu maksātājs; 4) nodokļu maksātājs nav iesniedzis normatīvajos aktos paredzētās deklarācijas, pārskatus vai nodokļu aprēķinus; 5) nodokļu maksātāja pārskatos vai grāmatvedības uzskaitē sniegtās ziņas neatbilst nodokļu administrācijas rīcībā esošajai informācijai, pārbaudēs konstatētajiem faktiem vai nodokļu maksātāja rīcībā esošo vai bijušo lietu vērtībai; 10) nodokļu maksātāja rīcībā ir vai ir bijuši izejmateriāli, preces, vērtspapīri, naudas līdzekļi un citas lietas, kuru daudzums un veids liecina par iespējamo nodarbošanos ar saimniecisko darbību tādos apmēros un veidā, kas neatbilst nodokļu administrācijai iesniegtajām ziņām.

Tiesa, pamatojoties uz likuma ,,Par nodokļiem un nodevām" 23.panta sestās daļas noteikumiem, šādu atbildētāja rīcību, uz aprēķina pamata, nosakot pieteicējas budžetā maksājamos nodokļus, atzina par tiesisku un pamatotu.

[3.11] Tiesa pieteicējas apgalvojumu, ka, veicot automašīnu iegādi, reģistrāciju CSDD un to turpmāku pārdošanu, ir darbojies tikai kā starpniece citu nepazīstamu personu uzdevumā, vērtēja kritiski un neatzina par ticamu, jo šis apgalvojums neapstiprinājās ne ar kādiem pierādījumiem un ir pretrunā ar lietā esošiem pierādījumiem, kas liecina par pretējo – ka pieteicēja ir rīkojusies savā vārdā. Turklāt lietā nav strīda, ka gan pērkot automašīnas, gan sākotnēji reģistrējot tās Latvijā, automašīnas bijušas uz pieteicējas vārda.

[3.12] Izvērtējot pieteicējas apgalvojumu, ka automašīnas nav pati ievedusi Latvijas Republikā, tiesa atzina, ka automašīnu pirkuma darījumus pieteicēja varēja veikt arī ar starpnieku palīdzību, vienošanos par automašīnu pirkšanu-pārdošanu parakstot jau iepriekš. Ņemot vērā to, ka pieteicēja norāda, ka apmeklēja dažādas iestādes, kur parakstīja dažādus dokumentus par automašīnām, tiesa atzina, ka pieteicējai bija iespēja apmeklēt arī muitas iestādes, kur noformēja un parakstīja atbilstošus dokumentus par automašīnu ievešanu un sākotnējo reģistrāciju Latvijā. Lietā ir pierādīts, ka ievestās automašīnas sākotnēji tikušas reģistrētas uz pieteicējas vārda. Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 10.panta otro daļu, transportlīdzekli reģistrē uz tā īpašnieka (fiziskās vai juridiskās personas) vārda. Līdz ar to pieteicēja ir atzīstama par automašīnu īpašnieci. Lietā ir pierādīts, ka vēlāk automašīnas tikušas pārdotas un attiecīgi pārreģistrētas uz citu personu vārda, pieteicēja neapstrīd arī šos faktus. Līdz ar to tiesa konstatēja, ka ir veikti preču piegādes darījumi (īpašuma tiesību uz lietu nodošana citai personai) likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" izpratnē, kas ir ar PVN apliekamie darījumi. Lietā konstatēts arī tas, ka pieteicēja kā savā īpašumā reģistrētās automašīnas ir vēlāk par atlīdzību pārdevusi (ko iespējams izdarīt ar starpnieku palīdzību) citām personām, gūstot ieņēmumus, un darbības rezultātā arī ienākumus 2002. un 2003. taksācijas gados.

Pie šādiem lietā konstatētiem apstākļiem tiesa atzina, ka apstāklim, vai pieteicēja pati personīgi ir ievedusi automašīnas Latvijas Republikā, vai to darījusi kāda cita persona pieteicējas uzdevumā, lietā nav būtiskas nozīmes, jo papildu nodokļa maksājumi pieteicējai ir aprēķināti par iekšzemē ar nodokli apliekamo darījumu veikšanu.

[3.13] Tiesa konstatēja, ka pārsūdzētais Lēmums izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus, atbilst materiālo tiesību normām - Administratīvā procesa likumam, likumam „Par nodokļiem un nodevām", likumam „Par pievienotās vērtības nodokli", „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" un Lēmuma pamatojums attaisno adresātam uzlikto pienākumu.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas 2005.gada 14.oktobra spriedumu *E.Ī.* iesniegusi apelācijas sūdzību, kurā lūgts atcelt Administratīvās rajona tiesas 2005.gada 14.oktobra spriedumu.

Apelācijas sūdzībā norādīts turpmāk minētais.

[4.1] Pieteicēja nav bijusi ārpus Latvijas Republikas robežām, nav pirkusi un pārdevusi automašīnas, nav saņēmusi par tām samaksu, kā tas norādīts pārsūdzētajā lēmumā.

[4.2] Pieteicēja ir piekritusi, ka transportlīdzekļi tiek reģistrēti uz viņas vārda un noņemt no uzskaites CSDD, par ko katru reizi ir saņēmusi piecus latus.

[4.3] Savu personas datu došanu citām personām nevar uzskatīt par saimnieciskās darbības veikšanu.

[4.4] Ja VID lēmumos norādījis, ka pieteicēja ar transportlīdzekļu tirdzniecību nodarbojusies ilgstoši un sistemātiski, tad varēja pārbaudīt notiekošo pieteicēju brīdināt savlaicīgi.

[4.5] Pieteicēja apzinās izdarīto, ja būtu zinājusi, ka nedrīkst ļaut izmantot savus pases datus, nebūtu izdarīto pieļāvusi.

[4.6] Pieteicējai nav materiālo līdzekļu tik liela soda segšanai pilnā apmērā, tomēr pieteicēja ir gatava to atmaksāt savu iespēju robežās.

[4.7] Lūdz rast iespēju mīkstināt piespriesto sodu, jo ir veca un slima pensionāre.

[5] Rakstveida paskaidrojumos Administratīvajai apgabaltiesai VID norāda, ka pieteicēja savā apelācijas sūdzībā nav norādījusi, kā izpaužas sprieduma nepareizība, bet gan paskaidro, ka pārkāpumu ir izdarījusi nezināšanas dēļ, to ļoti nožēlo, kā arī izdarīto apzinās. Uzskata, ka tiesa, tāpat kā VID ir izdarījusi pareizus secinājumus, jo *E.Ī.* nenoliedz automašīnu reģistrēšanas faktu uz sava vārda un neapstrīd lietā esošos dokumentos ziņu patiesumu. Pieteicēja savā apelācijas sūdzībā paskaidro, ka par piekrišanu reģistrēt automašīnas uz sava vārda ir saņemta atlīdzība. Līdz ar to nav nekāda pamata nepiekrist spriedumā norādītajam, ka lielais automašīnu skaits, lietā esošie pierādījumi un informācija, kā arī *E.Ī.* darbību ilgstošais un sistemātiskais raksturs un to veikšana par atlīdzību liecina par pieteicējas saimnieciskās darbības veikšanu no 2002.gada - 2004.gadam. Strīds par to, ka *E.Ī.* nav reģistrējusies kā PVN maksātāja nepastāv.

[6] Uz tiesas sēdi pieteicēja *E.Ī.* nav ieradusies. Par tiesas sēdes laiku un vietu pieteicējai pienācīgi paziņots (*lietas lapa 72*). 2007.gada 28.jūnijā Administratīvajā apgabaltiesā saņemts pieteicējas iesniegums, kurā lūgts izskatīt lietu viņas prombūtnē, jo stipro muguras un kāju sāpju dēļ nevar ierasties uz tiesas sēdi. Atbildētāja pārstāve tiesas sēdē norādīja, ka neiebilst skatīt lietu bez pieteicējas klātbūtnes.

Ņemot vērā minēto un to, ka tiesa nekonstatē APL 268. un 269.pantā minētos apstākļus, kas būtu par pamatu lietas izskatīšanas atlikšanai, un atbildētāja pārstāve piekrīt lietu skatīt bez pieteicējas klātbūtnes, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka lietu ir iespējams skatīt bez pieteicējas klātbūtnes.

Atbildētājas pārstāve pieteikumu un apelācijas sūdzību neatzina un lūdza to noraidīt.

Motīvu daļa

[7 Izvērtējusi lietas materiālus un noklausījusies administratīvā procesa dalībnieka paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[8] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākas instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus. Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams (šā sprieduma [3] punkts), līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai un Administratīvā procesa likuma 251.panta piektajā daļā norādītos apsvērumus atkārtoti nenorāda.

[9] Vienlaicīgi Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējas apelācijas sūdzībā izteiktie galvenie argumenti par VID ģenerāldirektora 2004.gada 26.oktobra lēmumu Nr.19/28678 ir identiski pieteikumā norādītajiem argumentiem, kurus pirmās instances tiesa ir izvērtējusi, tādēļ apgabaltiesa atkārtoti tos nevērtē. Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir noskaidrojusi visus būtiskos lietas apstākļus un pareizi argumentējusi pieteicējas iebildumus.

Saskaņā ar likumu „Par likumu un citu Saeimas, Valsts prezidenta un Ministru kabineta pieņemto aktu izsludināšanas, publicēšanas, spēkā stāšanās kārtību un spēkā esamību" 7.pantu spēkā esošie likumi un Ministru kabineta noteikumi ir saistoši visā Latvijas teritorijā un neviens nevar aizbildināties ar to nezināšanu. Līdz ar to likumu nezināšana ne pie kādiem apstākļiem nav vērtējama kā apstāklis, kas atbrīvo no atbildības vai mīkstina sodu, tādēļ nepamatots ir pieteicējas arguments, ja būtu zinājusi, ka nedrīkst ļaut izmantot savus pases datus, nebūtu izdarīto pieļāvusi. Turklāt papildus budžetā noteiktās naudas apmēra samazināšana jeb kā norādījusi pieteicēja - soda mīkstināšana nav apgabaltiesas kompetencē.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Atzīt par nepamatotu un noraidīt *E.Ī.* pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2004.gada 26.oktobra lēmuma Nr.19/28678 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā trīsdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja *(paraksts)* S.Kanenberga

Tiesneses *(paraksts)* I.Amona

(paraksts) A.Šteinberga

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese S.Kanenberga
Rīga, 2007.gada 27.jūlijā